

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1994-1995**

1 FEBRUARI 1995

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 104 en 110 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN
UITGEBRACHT DOOR DE HEER DEPREZ**

**I. Inleiding door de minister
van Financiën**

Giften in geld aan verenigingen en instellingen die hulp verlenen aan slachtoffers van zeer grote industriële ongevallen zijn, in tegenstelling tot andere vergelijkbare giften, niet fiscaal aftrekbaar naar de letter van het huidige artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Het wetsontwerp beoogt de uitbreiding van het toepassingsgebied van voormeld artikel tot deze ongevallen.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heer Cooreman, voorzitter, mevrouw Cahay-André, de heer De Grauwe, mevrouw Delcourt-Pêtre, de heren Didden, Dighneef, Garcia, Geens, Hatry, Jonckheer, Leroy, Moens, Schiltz, Tavernier, Vancrombruggen, Van Thillo, van Weddingen, Weyts en Deprez, rapporteur.

2. Plaatsvervangers: de heren De Boeck, De Roo en Vanhaverbeke.

R. A 16632*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:**

1120-1 (1993-1994): Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1994-1995**1er FÉVRIER 1995

**Projet de loi modifiant les articles 104 et 110
du Code des impôts sur les revenus 1992**

RAPPORT

**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DES FINANCES
PAR M. DEPREZ**

**I. Exposé introductif
du ministre des Finances**

Selon la lettre de l'article 104 actuel du Code des impôts sur les revenus 1992, les libéralités faites en argent aux associations et institutions qui aident les victimes d'accidents industriels majeurs ne sont pas fiscalement déductibles, contrairement à d'autres libéralités comparables.

Le projet de loi en discussion vise à étendre à ces accidents le champ d'application de l'article susvisé.

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: M. Cooreman, président, Mme Cahay-André, M. De Grauwe, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Didden, Dighneef, Garcia, Geens, Hatry, Jonckheer, Leroy, Moens, Schiltz, Tavernier, Vancrombruggen, Van Thillo, van Weddingen, Weyts et Deprez, rapporteur.

2. Membres suppléants: MM. De Boeck, De Roo et Vanhaverbeke.

R. A 16632*Voir:***Document du Sénat:**

1120-1 (1993-1994): Projet transmis par la Chambre des représentants.

II. Bespreking

Meerdere leden spreken hun goedkeuring uit over de bedoeling van het wetsontwerp.

Toch wijst een lid op het feit dat voor de slachtoffers van grote industriële rampen in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van het betrokken bedrijf en van de verzekeraar moet worden vastgesteld.

Dit wetsontwerp mag geen vrijbrief worden voor bedrijven die dergelijke rampen veroorzaken.

Een ander lid peilt naar de reële efficiëntie van verenigingen die hulp bieden. Dragen zij inderdaad bij tot een humane zaak of wordt alleen ons geweten gesust?

Spreeker wijst op de wildgroei in de oprichting van verenigingen en instellingen die fondsen verwerven met verwijzing naar artikel 104 W.I.B. 1992. Zou er niet eerst een debat moeten gevoerd worden over de evolutie van deze instellingen (aantallen e.d.) en het beheer ervan?

Een volgende spreker sluit zich aan bij de vraag naar de evolutie van de erkenningen in deze sector en de fiscale weerslag ervan.

Kan de minister ook uitleggen hoe de controle door de administratie wordt georganiseerd? Volgens het lid beperkt deze controle zich in ieder geval tot een verificatie van de aanwending ervan, m.a.w. wordt het geld besteed aan het doel waarvoor het is bestemd? De vraag naar de efficiëntie van de besteding valt buiten de bevoegdheid van het departement. Deze vraag moet eerder door de donateurs worden gesteld.

Een lid stelt dat hij zeker niet gekant is tegen het wetsontwerp op zich. De verenigingen die hulp boden aan de slachtoffers van de ramp van Tsjernobyl moeten inderdaad in aanmerking komen om een beroep te doen op artikel 104.

Spreeker stelt wel voor om de vrijstelling te beperken tot giften aan instellingen die zich inzetten voor hulp aan de slachtoffers van de ramp in Tsjernobyl.

Een commissielid repliceert dat door deze restrictie in te bouwen bij elke grote industriële ramp steeds een nieuw wetsontwerp moet worden ingediend. De wetgever wordt geacht een kader te scheppen en niet aan casuïstiek te doen.

Voorgaande spreker gaat met deze redenering niet akkoord en wijst op de mogelijke misbruiken. De uitvoerende macht kan door dit artikel uitkiezen welke rampen zij wil steunen door middel van fiscaal vrijgestelde giften. Door de formulering van het artikel wordt de deur daartoe wagenwijd opengezet.

II. Discussion

Plusieurs membres disent approuver l'objet du projet de loi.

Un commissaire souligne toutefois que, pour les victimes de grandes catastrophes industrielles, il faut avant tout établir la responsabilité de l'entreprise concernée et de l'assureur.

La loi en projet ne peut pas constituer un chèque en blanc pour les entreprises qui occasionnent de telles catastrophes.

Un autre commissaire s'interroge sur l'efficacité réelle des associations qui offrent leur aide. Contribuent-elles effectivement à une œuvre humanitaire ou servent-elles uniquement à apaiser notre conscience?

L'intervenant met l'accent sur la prolifération d'associations et d'institutions qui acquièrent des fonds en se référant à l'article 104 du C.I.R. 1992. Ne conviendrait-il pas de consacrer d'abord un débat à l'évolution de ces institutions (nombre, etc.) et à leur gestion?

L'intervenant suivant s'associe à la demande relative à l'évolution des agréments dans ce secteur et à leur incidence fiscale.

Le ministre peut-il également expliquer comment est organisé le contrôle exercé par l'administration? Selon l'intervenant, ce contrôle se borne en tout cas à vérifier l'affectation des fonds, c'est-à-dire à examiner si ceux-ci sont affectés à l'objet auquel ils sont destinés. La question de savoir si l'affectation est efficace ne relève pas de la compétence du département. Cette question doit plutôt être posée par les donateurs.

Un commissaire affirme qu'il n'est certainement pas opposé au projet de loi en soi. Les associations qui ont aidé les victimes de la catastrophe de Tchernobyl doivent effectivement pouvoir prétendre au bénéfice des dispositions de l'article 104.

Il propose néanmoins de limiter l'exonération aux libéralités faites à des institutions qui s'emploient à aider les victimes de la catastrophe de Tchernobyl.

Un commissaire répond que, si l'on prévoit cette restriction, il faudra redéposer un nouveau projet de loi lors de chaque catastrophe industrielle majeure. Le législateur est censé créer un cadre et non pas régler les choses au cas par cas.

Le préopinant ne partage pas ce raisonnement et attire l'attention sur les abus éventuels. Grâce au présent article, le pouvoir exécutif peut décider à quelles catastrophes il souhaite apporter une aide au moyen de libéralités fiscalement déductibles. La formulation de l'article lui en donne pleinement la possibilité.

Een ander lid stipt aan dat de ramp in Tsjernobyl aanleiding was tot het indienen van het voorliggende wetsvoorstel, dat nu een wetsontwerp is geworden.

Ten einde niet steeds voor elke industriële ramp opnieuw een wetsvoorstel te moeten indienen, meenden de oorspronkelijke indieners dat het beter was om een breed kader te creëren. Toch blijft het toepassingsgebied beperkt aangezien alleen erkende instellingen beroep kunnen doen op de artikelen 104 en 110 W.I.B. 1992. Spreker pleit dus voor het behoud van de tekst.

Een commissielid vraagt zich af aan welke criteria een ramp moet voldoen om erkend te worden als een grote industriële ramp. Moet een ramp Europees of mondiaal als dusdanig erkend zijn alvorens de bevoegde ministers de giften aan verenigingen en instellingen die hulp aan de slachtoffers verlenen als aftrekbare bestedingen overeenkomstig artikel 104 kunnen erkennen?

Een lid verwijst naar artikel 1, waarin wordt vermeld dat de erkenning van de ramp behoort tot de bevoegdheid van de minister van Financiën en de minister van Buitenlandse Zaken. Spreker stelt voor om dit te vervangen door «de Koning».

Een ander lid pleit voor het behoud van de erkenning door twee ministers omdat dit een controle van het dubbele aspect toelaat, met name het fiscaal-financieel aspect en het politiek en humanitaire aspect, waardoor een waarborg wordt ingebouwd.

Volgens een lid zal de minister van Buitenlandse Zaken steeds onder druk gezet worden wanneer in het buitenland een ramp plaatsgrijpt. Daarom zou alleen de minister van Financiën bevoegd zijn. Trouwens, vooral de controle door de Administratie van Financiën is belangrijk om misbruiken te voorkomen.

Een lid wijst er de Commissie evenwel op dat door een materiële fout in de tekst aangenomen door de Commissie voor de Financiën van de Kamer van volksvertegenwoordigers (Gedr. St. Kamer, 1303/4, 93/94) en bijgevolg ook in de overgezonden tekst, in artikel 1 van de Nederlandse tekst het woordje «en» is weggefallen tussen de woorden «industriële ongevallen» en de woorden «die als dusdanig ...» en in de Franse tekst het woordje «et» is weggefallen tussen de woorden «*accidents industriels majeurs*» en de woorden «*qui sont agréées ...*».

Deze fout heeft bij de leden tot verwarring geleid. Het zijn immers niet de zeer grote industriële ongevallen die door de ministers van Financiën en van Buitenlandse Zaken moeten worden erkend maar wel de verenigingen en instellingen die hulp verlenen aan slachtoffers ervan.

Un autre membre souligne que la proposition de loi à l'examen, qui est devenue entre-temps un projet de loi, a été déposée à la suite de la catastrophe de Tchernobyl.

Afin de ne pas devoir redéposer, lors de chaque catastrophe industrielle, une nouvelle proposition de loi, les auteurs initiaux ont estimé qu'il valait mieux créer un large cadre. Le champ d'application du projet reste cependant restreint, puisque seules les institutions agréées peuvent bénéficier des articles 104 et 110 C.I.R. 1992. L'intervenant plaide dès lors pour le maintien du texte.

Un commissaire se demande à quels critères une catastrophe doit satisfaire pour être reconnue comme grande catastrophe industrielle. Faut-il qu'une catastrophe soit reconnue en tant que telle au niveau européen ou mondial avant que les ministres compétents puissent qualifier les libéralités faites aux associations et institutions qui aident les victimes de dépenses déductibles conformément à l'article 104?

Un membre renvoie à l'article 1er, qui prévoit que la reconnaissance de la catastrophe relève de la compétence du ministre des Finances et du ministre des Affaires étrangères. L'intervenant propose de remplacer ces mots par «le Roi».

Un autre membre plaide pour le maintien de la reconnaissance par deux ministres, parce que cela permet un double contrôle, de l'aspect fiscal et financier d'une part, et de l'aspect politique et humanitaire d'autre part, ce qui offre une garantie.

D'après un membre, le ministre des Affaires étrangères sera soumis à des pressions chaque fois qu'une catastrophe aura lieu à l'étranger. C'est pourquoi seul le ministre des Finances devrait être compétent en la matière. C'est d'ailleurs surtout le contrôle effectué par l'Administration des finances qui est important si l'on veut prévenir les abus.

Un membre attire toutefois l'attention de la commission sur une erreur matérielle qui figure dans le texte adopté par la Commission des Finances de la Chambre des représentants (Doc. Ch., 1303/4, 93/94) et, dès lors, aussi dans le texte qui nous a été transmis. Elle consiste en ceci: dans le texte français de l'article 1er, le mot «et» a été omis entre les mots «accidents industriels majeurs» et les mots «qui sont agréées ...», et, dans le texte néerlandais du même article, le mot «en» a été omis entre les mots «*industriële ongevallen*» et les mots «*die als dusdanig ...*».

Cette erreur a jeté la confusion dans l'esprit des commissaires. En effet, ce ne sont pas les accidents industriels majeurs qui doivent être «agréés» (reconnus) par les ministres des Finances et des Affaires étrangères, mais bien les associations et institutions qui aident les victimes de ces accidents.

De minister wijst op een vormverbetering welke zich opdringt: in artikel 2 moeten na de woorden «gewijzigd bij de wet van 18 juni 1993» ook de woorden «zoals gewijzigd door de wet van 6 juli 1994» worden toegevoegd.

III. Stemming

De artikelen 1 en 2, alsmede het wetsontwerp in zijn geheel, worden aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteur,
Paul DEPREZ.

De Voorzitter,
Etienne COOREMAN.

ARTIKELN VERBETERD IN DE COMMISSIE

Artikel 1

In artikel 104 van het Wetboek van de inkomsten-belastingen 1992 wordt een 4°*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«4°*bis* giften in geld aan door de minister van Financiën en door de minister van Buitenlandse Zaken erkende verenigingen en instellingen die hulp verlenen aan slachtoffers van zeer grote industriële ongevallen;».

Art. 2

Artikel 110 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 18 van de wet van 18 juni 1993 en bij artikel 85 van de wet van 6 juli 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«*Artikel 110.* — De Koning bepaalt de voorwaarden en de wijze waarop de in artikel 104, 3°, *b, e, g, 4°* en 4°*bis* vermelde verenigingen en instellingen worden erkend.»

Le ministre signale qu'il convient d'apporter une correction formelle: il faut ajouter, à l'article 2, après les mots « modifié par la loi du 18 juin 1993 », les mots « et par la loi du 6 juillet 1994 ».

III. Vote

Les articles 1er et 2, ainsi que l'ensemble du projet de loi, ont été adoptés à l'unanimité des 14 membres présents.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
Paul DEPREZ.

Le Président,
Etienne COOREMAN.

ARTICLES CORRIGÉS EN COMMISSION

Article premier

À l'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992, il est inséré un 4°*bis*, libellé comme suit:

«4°*bis* les libéralités faites en argent aux associations et institutions qui aident les victimes d'accidents industriels majeurs ou de catastrophes technologiques et qu sont agréées comme telles par le ministre des Finances;».

Art. 2

L'article 110 du même Code, modifié par l'article 18 de la loi du 18 juin 1993 et par l'article 85 de la loi du 6 juillet 1994, est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 110.* — Le Roi détermine les conditions et les modalités d'agrément des associations et institutions visées à l'article 104, 3°, *b, e, g, 4°* et 4°*bis.*»